

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1984-1985

14 NOVEMBER 1984

WETSONTWERP houdende fiscale bepalingen

AMENDEMENT

Nr. 19 VAN DE HEER DELAHAYE

Art. 41.

Dit artikel vervangen door wat volgt:

« Art. 41. — § 1. Aan artikel 71, § 1, 8°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen wordt een tweede lid toegevoegd, luidend als volgt:

» Worden gelijkgesteld met de aandelen voorzien in het vorige lid, de aandelen van een andere vennootschap die hetzij rechtstreeks of onrechtstreeks een participatie van minstens 50 % in het maatschappelijk kapitaal van de eerste vennootschap bezit, hetzij zelf minstens voor de helft van haar maatschappelijk kapitaal rechtstreeks of onrechtstreeks gecontroleerd wordt door de eerste vennootschap.

» § 2. In artikel 71, § 2, vierde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het cijfer « 40 000 » vervangen door het cijfer « 80 000 ».

» § 3. Aan artikel 41, § 2, van hetzelfde Wetboek wordt een 5° toegevoegd, luidend als volgt:

» 5° de voordelen toegekend door de werkgever aan de werknemer voor de verkrijging van aandelen zoals bepaald in artikel 71, § 1, 8°, voor zover zij 10 % van de per belastbaar tijdperk aftrekbare bedragen niet overtreffen. »

VERANTWOORDING

Het systeem zoals in het ontwerp vastgesteld is zodanig zwaar en verbonden aan dergelijke voorwaarden dat men praktisch zeker kan zijn dat het een dode letter zal blijven.

Bovendien doet het systeem een principiële vraag rijzen die voorafgaandelijk moet worden opgelost. Kan men beschouwen dat het voordeel dat een werknemer zou kunnen halen uit de lichting van een « stock option » tegen een optieprijs belastbaar is?

Zie:

1010 (1984-1985):

— Nr. 1: Wetsontwerp.

— Nrs. 2 tot 4: Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1984-1985

14 NOVEMBRE 1984

PROJET DE LOI portant des dispositions fiscales

AMENDEMENT

N° 19 DE M. DELAHAYE

Art. 41.

Remplacer cet article par ce qui suit:

« Art. 41. — § 1er. A l'article 71, § 1er, 8°, du Code des Impôts sur les Revenus, il est ajouté un deuxième alinéa, libellé comme suit:

» Sont assimilées aux actions visées à l'alinéa précédent, les actions d'une autre société qui détient directement ou indirectement une participation de 50 % au moins dans le capital social de la première société ou dont le capital social est contrôlé directement ou indirectement à concurrence de 50 % au moins par la première société.

» § 2. A l'article 71, § 2, quatrième alinéa, du même Code, le chiffre « 40 000 » est remplacé par le chiffre « 80 000 ».

» § 3. A l'article 41, § 2, du même Code, il est ajouté un 5°, libellé comme suit:

» 5° dans la mesure où ils ne dépassent pas 10 % des montants déductibles par période imposable, les avantages que l'employeur accorde au travailleur pour l'acquisition d'actions visées à l'article 71, § 1er, 8°, du présent Code. »

JUSTIFICATION

Le système prévu par le projet est tellement lourd et est assorti de telles conditions que l'on peut être presque certain qu'il ne sera pas appliqué.

D'autre part, ce système soulève une question de principe qui doit être résolue préalablement. Peut-on considérer que l'avantage qu'un travailleur pourrait retirer de la levée d'une option sur action au prix de l'option soit imposable?

Voir:

1010 (1984-1985):

— N° 1: Projet de loi.

— N°s 2 à 4: Amendements.

Nu de voorafbepaalde optieprijs op het tijdstip dat hij wordt vastgesteld niet lager mag zijn dan de waarde van de aandelen zoals die waarde in het ontwerp is vastgesteld, geeft de werkgever geen enkel voordeel van enige aard in de zin van artikel 26, 2°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen.

Het voordeel dat de werknemer eventueel behaalt bij de lichting is typisch een voordeel voortspruitend uit een kanscontract in de zin van artikel 1964 van het Burgerlijk Wetboek. Dit voordeel is niet te wijten aan of toont geen verband met het beroep van de werknemer maar wel met de evolutie van het aandeel op de markt.

Het lijkt bovendien moeilijk dit voordeel te catalogeren onder de diverse inkomsten voorzien door artikel 67, 1°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen: de aankoop van aandelen, vooral voor zo een gering bedrag, behoort met deze die in de Verenigde Staten bestaat waar op zichzelf iedere waardevermeerdering belastbaar is, wat in België niet het geval is.

Het is dus uitermate twijfelachtig dat, bij afwezigheid van huidige wettekst, de aankoop van aandelen in de vennootschap waar de werknemer tewerkgesteld is, belastbaar zou zijn, zodat, paradoxaal genoeg, deze tekst een nieuwe belasting schept eerder dan een belastingvoordeel.

Het door het ontwerp voorgesteld systeem van « stock option » is weliswaar in voege in de Verenigde Staten. Maar de toestand mag niet worden vergeleken met deze die in de Verenigde Staten bestaat waar op zichzelf iedere waardevermeerdering belastbaar is, wat in België niet het geval is.

Bovendien mag men eraan toevoegen dat in een periode van hoge inflatie en economische onzekerheid, de eventuele meerwaarde die bij de lichting van de optie zou zijn verwezenlijkt, in vele gevallen niet een meerwaarde is maar slechts een aanpassing aan de munterosie zodat er van eigenlijk voordeel geen sprake is.

Tenslotte, als de werknemer dan nog een aantal jaren moet wachten vooraleer zijn aandelen te verkopen, dan neemt hij het risico van een waardevermindering van de aandelen zodat de operatie in haar geheel eigenlijk allesbehalve interessant kan uitvallen.

In die voorwaarde zal de werknemer niet vlug geneigd zijn om terwille van een hypothetisch fiscaal voordeel, het risico te lopen eigenlijk een verlies te lijden.

De « stock option » zoals in het ontwerp voorzien, is ons inziens gevaarlijk en in ieder geval nutteloos. Er wordt voorgesteld het te schrappen.

In dit geval zou het aangewezen zijn om dan toch de participatie van de werknemers te stimuleren, terug te grijpen naar het systeem ingeleid door artikel 12 van de wet van 28 december 1983. Voorgesteld wordt enerzijds het toepassingsveld te verruimen tot de geaffilieerde vennootschappen (amendement *sub* § 1), anderzijds het bedrag van vrijstelling te verdubbelen (amendement *sub* § 2) en eindelijk de aanschaffing van deze aandelen mogelijk te maken mits een lening zonder interest vanwege de werkgever (amendement *sub* § 3).

T. DELAHAYE.

Puisque le prix de l'option préalablement fixé ne peut être inférieur, au moment où il est établi, à la valeur des actions telle qu'elle est fixée dans le projet, l'employeur n'accorde aucun avantage, de quelque nature que ce soit, au sens de l'article 26, 2°, du Code des Impôts sur les Revenus.

L'avantage que le travailleur peut éventuellement retirer de la levée de l'option est typiquement un avantage découlant d'un contrat aléatoire au sens de l'article 1964 du Code civil. Cet avantage n'est pas dû ni lié à la profession du travailleur, mais à l'évolution du cours de l'action sur le marché.

Il semble par ailleurs difficile de classer cet avantage parmi les revenus divers visés à l'article 67, 1°, du Code des Impôts sur les Revenus: l'achat d'actions, surtout lorsqu'il s'agit d'un montant aussi réduit, relève typiquement de la gestion d'un patrimoine privé, quelle que soit la forme de l'acquisition.

Il est donc très improbable qu'en l'absence du présent texte de loi, l'achat d'actions dans la société qui occupe le travailleur eût été imposable. Dès lors, aussi paradoxal que cela puisse paraître, ce texte crée un nouvel impôt plutôt que d'accorder un avantage fiscal.

Certes, le système de l'option sur actions prévu dans le projet existe aux Etats-Unis, mais la situation dans ce pays n'est pas comparable à ce qu'elle est chez nous, puisque chaque plus-value y est imposable, ce qui n'est pas le cas en Belgique.

Il convient également d'ajouter qu'en période d'inflation importante et d'incertitude économique, la plus-value qui sera éventuellement réalisée lors de la levée de l'option ne correspondra le plus souvent qu'à une compensation de l'érosion monétaire, de sorte qu'il ne s'agira pas d'un avantage à proprement parler.

Si, en plus, le travailleur doit attendre un certain nombre d'années avant de vendre ses actions, il court le risque d'en voir baisser la valeur, de sorte que, dans l'ensemble, l'opération ne sera vraiment pas intéressante.

Dans ces conditions, peu de travailleurs seront tentés de courir un risque financier en vue d'un hypothétique avantage fiscal.

Le système de l'option sur actions tel qu'il est prévu dans le projet nous paraît dangereux et, en tout cas, inutile. C'est pourquoi nous proposons de l'abandonner.

Dans ce cas, il serait indiqué, afin d'encourager malgré tout la participation des travailleurs, d'en revenir au système instauré par l'article 12 de la loi du 28 décembre 1983. Nous proposons en outre d'étendre le champ d'application de l'exonération aux sociétés affiliées (amendement *sub* § 1), de doubler le montant de cette exonération (amendement *sub* § 2) et de permettre l'acquisition de ces actions grâce à un prêt sans intérêts consenti par l'employeur (amendement *sub* § 3).